

Wij vroegen

AAN PROF. DR. W. J. AALDERS

Acht U concentratie van scholen voor bijzonder onderwijs mogelijk en wenschelijk?

ANTWOORD: Vaak zelf beperkt ik mij tot de Protestantsch-Christelijke scholen. Deze behoren tot 3 rubrieken: Hervormde, Gereformeerde. Als voorzitter der (Hervormde) Vereniging van Christelijk VolksOnderwijs heb ik alleen recht van spreken t.a. der tot de 1ste rubriek behorende scholen, en de vraag of deze met de scholen der 2de of 3de rubriek moeten samenstellen.

Mijn antwoord moet ontkennend luiden; en wel op grond van de geschiedenis en het karakter van onze scholen.

De Afkeuring, en opgedeelte de Doleantie van 1886, hebben een eenmaal een, meer getrokken lesuren vreesde deelen van ons volk. Deze scholen raakte niet alleen de Kerk. Zij liep door ook op het terrein van het politieke, sociale en niet het minst het pae-dago-gisch leven. Het besef hiervan dreef o.a. tot de oprichting van de Kerkvriende Vereniging voor Chr. VolksOnderwijs, die bedoelde op eigen terrein een eigen keuzeplooi van de jeugd te stellen, tegenover de openbare en naast de G. en V. school. Dit was in 1890. Het verband tusschen Kerk en school bleef te nauw te zijn, dan dat het mocht worden verwaarloosd. Tegenover de Hervormde en V. school, die t.a. van het kerkeleke karakter van de school en hare indelingen en verskillig waren, stonden nu ook, die alleen aan die school, welke organisch voortvloeide van het Kerk, een vertegenwoordiging konden rekenen. Daarbij kwam, dat de bevoegdheid om het onderwijs der openbare school en de angestreefde afstrooming der scharen van Kerk en godsdiens, het stellen van eigen scholen niet opdroeg als een enkel tegenover de jeugd en de toekomst, vooral toen in 1920, bij de pacificatie, de keuze van het karakter der school grondwettelijk tot een recht en een plicht der ouders gemaakt werd.

De wilhoort heeft een opzet in het getijde geleid. Hij heeft niet tot onplechtiging, maar tot verspreiding van het aantal scholen en leerlingen van het bijhouden onderwijs geleid. De geschiedenis van de Vereniging van C.V.O. en komt een onafgebroken stijgen te lijn. Thans zijn 545 scholen, benevens 6 Keuzescholen bij haer aangevoelen. Het aantal leerlingen bedraagt 85700.

Men kan niet beweren, dat de belangstelling voor eigen Kerk versinderd. Het belang is in casu. Het kerkeleke besef is de kern de diepte van de eenzaamheid, torisch, geestelike voortkerd, die nog altijd gaasen Volkskerk wordt genoemd, schijnt kwalitatief sterker te worden juist in het riedendel geantelateif minder wordt. Het neemt nieuwe vormen aan: men denke aan de organisatie en pki. kerkeleke actie.

By een nauwgezette en geacht, verleden jaren den het Hoofdbestuur van CVO inv. Het is, is duidelijk vobliche, dat, ~~thans~~ het vobliche land telen, op het gebied van eigen scholen een del prijst geleid, als op een konbaan god en een deure plicht.

Ook in het een de vraag, of de concentratie ook maar eenigermate de finaciele betek een afwezen, die sommigen rich er van voorstellen. In daartegenover een de grote geestelike schade stalen, die door gedruongen eenheid en worden aangevoeld of een gebied, in casu, indien er geen, vobliche moet bestaan: dat van Kerk en school.

Elke regering weet trouwevens, welk een kerkeleke zaak het is de kerkeleke en geestelike problemen haer inderdaad aan te tasten. Vobliche moet zij deze ontzien, als een del van de beste volkskracht.

Ik meer dan, dat bij gedruongen concentratie de eenzaamheid de vobliche en de vobliche en. W. J. Aalders

